

DE LEGENDE VAN DE DRIE KNAPPE PRINSESSEN

LANG GELEDEN regeerde er eens een Moorse koning over Granada, wiens naam was Mohamed, waar zijn onderdanen aan toevoegden de bijnaam *'El Hayzari'*, 'De Linkerd'. Sommigen beweren, dat hij zo genoemd werd, omdat hij inderdaad beter met zijn linker dan met zijn rechter hand was. Anderen zeggen, omdat hij de neiging had alles bij het verkeerde eind aan te pakken of anders gezegd, dat hij alles, waarmee hij zich bemoeide, verprutste. Zeker is echter, dat hij, of door pech of door verkeerde aanpak, altijd in de moeilijkheden zat. Driemaal was hij van zijn troon gestoten en bij één van die gelegenheden had hij ternauwernood het vege lijf kunnen redden door als visser vermomd naar Afrika te vluchten. Toch was hij even moedig, als dat hij blunderde en al was hij links, hij zwaaide met zijn kromzwaard met zulk een vastberadenheid, dat hij steeds weer zichzelf met harde strijd op de troon bracht. Maar in plaats van dat hij van zijn tegenslagen leerde, zette hij zijn kop in de wind en hield zijn poot stijf. Deze rampen het landsbelang betreffende, die hij aldus over zichzelf en zijn koninkrijk afriep, zullen misschien vermeld worden door hen, die in de Arabische annalen van Granada grasduinen. Dit verhaal houdt zich meer bezig met zijn 'huishoudelijke' beslommeringen.

Zo was Mohammed op zekere dag met een stoet hovelingen onderweg naar de voet van de berg van Elvira, toen hij een troep ruiters ontmoette, die terugkeerde van een strooptocht door het land der Christenen. Zij begeleidden een lange stoet muilieren, die vol geladen waren met buit en vele gevangenen van beiderlei kunne, waarbij de koning getroffen werd door de verschijning van een knappe jonge meid, koninklijk uitgedost, maar die gezeten op een klein damespaardje als maar huilde en geen aandacht schonk aan de troostende woorden van een *'dueña'*, die naast haar reed.

De monarch werd aangenaam verrast door haar schoonheid en hoorde, nadat hij bij de kapitein navraag gedaan had, dat zij de dochter was van de *'alcaide'* (slotvoogd) van een grensbolwerk, dat hij tijdens zijn strooptocht overrompeld en leeggeplunderd had. Mohammed eiste haar op als zijn aandeel in de buit en bracht haar naar zijn harem in het Alhambra. Alles werd in het werk gesteld om haar zwaarmoedigheid te verzachten en de vorst, meer en meer verliefd op haar, probeerde haar tot zijn koningin te maken. Aanvankelijk wees de Spaanse zijn toenaderingen van de hand, want hij was immers een ongelovige en was de openlijke vijand van haar land. En wat het ergste was van al, hij was hoogbejaard!

Toen de monarch dan ook bemerkte, dat al zijn ijver voor niets was, probeerde hij de *'dueña'*, die tegelijk met de jonge dame gevangen genomen was, op zijn hand te krijgen. Zij was een Andalusische van geboorte, wier Christennaam verloren is gegaan, omdat zij in de Moorse legende niet anders dan als de bescheiden Kadiga genoemd wordt. En bescheiden was zij, zoals uit haar hele geschiedenis blijken zal. De koning had maar amper een klein gesprekje onder vier ogen met haar gehad of zij was onmiddellijk overtuigd van diens redelijkheid en bepleitte zijn zaak bij haar jonge meesteres.

‘Hou nou eens op’, riep zij, ‘wat schiet je er nu mee op met al dat gehuil en gejammer. Is het niet beter om meesteres van dit wonderschone paleis te zijn met haar tuinen en fonteinen, dan opgesloten te zitten in uw vaders oude grenspost? Al is deze Mohammed een ongelovige, wat heeft dat te betekenen? Je trouwt toch met hem en niet met zijn geloof; en al is hij al wat oud, des te eerder zal je zijn weduwe en je eigen baas zijn. In ieder geval ben jij in zijn macht en moet dus of zijn koningin zijn of zijn slavin. Immers als je in handen van rovers gevallen bent, is het toch ook slimmer om je handeltje te verkopen tegen een redelijke prijs, dan dat dit met geweld afhandig gemaakt wordt.

De argumenten van de bescheiden Kadiga gaven de doorslag. De Spaanse dame droogde haar tranen en werd de bruid van Mohammed, ‘De Linkerd’. Zij nam zelfs voor de schijn het geloof van haar koninklijke echtgenoot aan; haar bescheiden ‘*dueña*’ werd onmiddellijk een fanatieke bekeerlinge van het Moslim geloof. Het was toen, dat zij de Arabische naam, Kadiga, aannam en toestemming kreeg om als vertrouweling in dienst van haar meesteres te blijven.

Na verloop van de ‘noodzakelijke’ tijd werd de Moorse koning de trotse en gelukkige vader van een drieling, drie allerliefste dochters. Hij had wel mogen hopen, dat het zonen geweest waren, maar troostte zich met de gedachte, dat drie dochters uit één geboorte wel makkelijk is, vooral voor een man op leeftijd, die ook nog links is.

Zoals meestal bij Moslim vorsten gebeurt, riep hij zijn astrologen bijeen ter gelegenheid van deze blijde gebeurtenis. Zij trokken de horoscoop van de drie prinsesjes en schudden met hun hoofden. ‘Dochters, oh koning’, zeiden zij, ‘zijn wel een kostbaar bezit, maar zij vereisen de hoogste graad van waakzaamheid, tot dat zij de huwbare leeftijd bereikt hebben. Houdt hen onder uw beschermende vleugels en laat hun bewaking aan niemand anders dan uzelf over’

Mohammed, De Linkerd, stond als een wijs mens bekend en werd in ieder geval door hemzelf als zodanig beschouwd. De voorspellingen van de astrologen veroorzaakten slechts een lichte verontrusting bij hem, omdat hij op zijn eigen vindingrijkheid kon vertrouwen, die zijn dochters wel zou beschermen en het noodlot ten goede zou doen keren ...

De drievoudige geboorte was de laatste moeder-trofee van de vorst. Zijn koningin schonk hem geen kinderen meer en stierf binnen een paar jaar, haar dochters als kleuters aan de liefde en trouw van de bescheiden Kadiga overlatend.

Vele jaren moesten er nog verstrijken, voordat die gevaarlijke tijd, 'de huwbare leeftijd', zou aanbreken. 'Het is echter goed om op tijd voorzichtig te zijn' zei de gewiekste vorst. Daarom besloot hij om hen in het koninklijk kasteel van Salobreña te laten opgroeien. Dat was een luxueus kasteel, als het ware ingebakken in een machtig Moors fort bovenop een heuvel, dat uitzicht bood op de Middellandse Zee. Het was het koninklijk toevluchtsoord, waar de Moslim-monarchen hun families naar toe brachten, als er gevaar dreigde, maar dat hen toch alle mogelijke luxe en vertier kon verschaffen, temidden waarvan zij hun leven in een overdadig 'niets doen' konden slijten.

Hier verbleven de prinsesjes, afgescheiden van de wereld, maar omgeven met vermaak en bediend door vrouwelijke slavinnes, die al hun wensen voorkwamen. Zij hadden schitterende tuinen ter beschikking, gevuld met de zeldzaamste vruchten en bloemen, met geurige struiken en geparfumeerde baden. Aan drie kanten keek het kasteel uit op een rijk dal, dat de aanblik bood als van een gebrandschilderd raam, gestoffeerd met cultuurgronden en begrensd door de hoge Alpuxarra bergen. Aan de andere zijde keek je uit over de wijde, zonnige zee.

In deze verrukkelijke woonstede onder een gunstig klimaat en een wolkeloze hemel, groeiden de drie prinsesjes op tot

ongekende schoonheid, maar al leken zij sprekend op elkaar, al vroeg waren er tekenen van verschil in hun karakters. Hun namen waren Zayda, Zorayda en Zorahayda en zo was ook de volgorde van hun geboorte, want er had precies drie minuten tussen de geboorten gezeten.

Zayda, de oudste had een ondernemende geest en nam bij alles de leiding over haar zusjes, zoals zij al gedaan had toen zij als eerste ter wereld kwam. Zij was nieuwsgierig en ondernemend en stond erop om de dingen tot op de bodem uit te zoeken.

Zorayda had een zuiver gevoel voor schoonheid, hetgeen ongetwijfeld de reden was, waarom zij zo dolgraag haar eigen lichaam in de spiegel of in de fontein stond te bekijken en waarom zij zo veel van bloemen, juwelen en andere smaakvolle versierselen hield.

Terwijl Zorahayda, de jongste, zacht, timide en overgevoelig was en zeer altruïstisch, hetgeen duidelijk bleek uit het grote aantal lievelingsbloemen en -diertjes, die zij met de grootste zorg omringde. Ook haar lievelingsbezigheden waren altijd teer van aard en gingen steeds gepaard met mijmeringen en dromerijen. Zij kon uren lang op het balkon naar de twinkkelende sterren van de zomernacht of over de door de maan schaars beschenen zee zitten staren. Op die momenten waren het lied van een visser, zwakjes vanuit de baai hoorbaar of de tonen van een Moorse fluit vanaf een voorbij glijdende boot voldoende om haar gevoelens in extase te brengen. De minste uitbarsting van de elementen vervulde haar met ontzetting. Een donderslag was genoeg om haar in zwijm te laten vallen.

De jaren rolden zacht en sereen voorbij. De bescheiden Kadiga, aan wie de prinsessen waren toevertrouwd, vervulde haar plichten getrouw en omringde hen met onbetaalbare zorg.

Het kasteel 'Salobreña', was, zoals gezegd, op een heuvel langs de kust gebouwd. Eén van de buitenmuren zette zich

naar beneden voort langs het profiel van de heuvel, totdat die uitliep op een vooruitstekende rots, die boven de zee hing met een smal zanderig strandje onder aan de voet, dat door kabbelende golfjes overspoeld werd. Een klein uitkijktorentje op die rots was ingericht als paviljoen met betraliede ramen om de zeewind vrij spel te geven. Hier brachten de prinsessen gewoonlijk de zwoele uren van de middag door.

Op een dag zat de nieuwsgierige Zayda aan één van de ramen van het paviljoen, terwijl haar zusjes uitgestrekt lagen op ottomanen en hun 'siesta' hielden. Haar aandacht werd getroffen door een galei, die met regelmatige roeislag langs de kust voer. Toen deze wat naderbij gekomen was, bemerkte zij, dat er gewapende mannen op zaten. De galei wierp haar anker uit onderaan de voet van de toren en een aantal soldaten zette op het smalle strand voet aan wal. Zij voerden meerdere gevangenen met zich mee. De nieuwsgierige Zayda maakte haar zusjes wakker en met zijn drieën gluurden zij voorzichtig door de gesloten jaloezieën van het tralievenster, dat hen beschermde tegen ogen van buiten. Onder de gevangenen bevonden zich drie Spaanse ridders gehuld in rijke kledij. Zij waren in de bloei van hun leven, nobel van voorkomen en de statige manier, waarop zij zich voortbewogen, ofschoon zwaar beladen met ketens en door vijanden omringd, getuigden van grootheid van geest. De prinsessen stonden met intense belangstelling en ingehouden adem naar dit schouwspel te kijken. In aanmerking genomen, dat zij opgesloten zaten met alleen maar vrouwelijke bedienden, terwijl zij niets anders van de mannelijke sekse zagen dan zwarte slaven of ruwe vissers langs de kuststrook, is het niet verwonderlijk, dat het verschijnen van die drie galante ridders in de bloei van hun jeugd en met mannelijke schoonheid begiftigd, heftige emoties in hun hartjes te weeg bracht.

'Heeft ooit een edeler ridder deze aarde betreden dan die ridder in karmijnrood?', riep Zayda, de oudste van de drie,

‘Zie hoe trots hij voortschrijdt alsof allen om hem heen zijn slaven zijn!’

‘Maar let eens op diegene in het groen’, riep Zorayda, ‘welk een gratie! welke een elegance! welk een geest!’

De lieve Zorahayda zei niets, maar zij gaf heimelijk de voorkeur aan de ridder in het blauw.

De prinsessen bleven staan gluren tot de gevangenen uit het zicht verdwenen waren. Toen zij een diepe zucht geslaakt hadden, keerden zij zich om, keken elkaar voor een ogenblik stil aan en gingen op hun rustbedden zitten piekeren en peinen.

De bescheiden Kadiga trof hen zo in deze situatie aan. Zij vertelden haar wat zij gezien hadden en zelfs het verschrompelde hart van de *‘dueña’* ontvlamde. ‘Arme jeugd!’, riep zij uit, ‘ik geef u de verzekering, dat hun gevangenschap vele zuivere en hoogedele harten in hun geboorte land pijn doet. Ach, mijn liefjes, jullie kunnen je geen voorstelling maken van het leven, dat deze ridders in hun eigen land geleid hebben. Wat een pronken op toernooien, wat een imponeren bij de dames, wat een hofmakerij en serenades!’

De nieuwsgierigheid van Zayda was nu helemaal gewekt. Zij bleef maar vragen en verlangde van de *‘dueña’* de levendigste voorstellingen van de taferelen uit haar jeugd en geboorteland. Toen het onderwerp op de charmes van de Spaanse dames terecht kwam, gooide de knappe Zorayda haar hoofd in haar nek en bekeek sluw zichzelf in de spiegel, terwijl Zorahayda met de grootste moeite een zucht kon onderdrukken, toen de serenades bij maanlicht ter sprake kwamen.

Iedere dag kwam het nieuwsgierig Aagje, dat Zayda heette, met nieuwe vragen, iedere dag herhaalde de wijze *‘dueña’* haar verhalen, waarnaar met de grootst mogelijke aandacht geluisterd werd, hetgeen met veel zuchten gepaard ging. De discrete, oude dame werd er zich op het laatst van bewust, dat zij wellicht een fout beging. Zij had de prinsesjes steeds maar als kin-

deren behandeld, maar deze waren onder haar ogen ontegenzeggelijk 'gerijpt' en nu bloeiden er drie liefvallige jonge dames van huwbare leeftijd voor haar ogen op. 'Het wordt tijd', dacht de *'duaña'*, 'om de koning hierop te wijzen'.

Op een morgen zat Mohammed, De Linkerd, op een divan in één van de koele hallen van het Alhambra, toen een slaaf zich aandiende, die kwam van het kasteel van Salobreña met een boodschap van de wijze Kadiga, om hem te feliciteren met de verjaardag van zijn dochters. Op hetzelfde moment bood de slaaf ook een teer, met bloemen versierd mandje aan, waarin op een bedje van wijnrank- en vijgebladeren een perzik, een abrikoos en een nectarine lagen nog met hun blos en dons en bedauwde zachtheid bedekt en geheel nog in het beginstadium van ontluikende rijping. De vorst, die ervaring had met de Oosterse taal van fruit en bloemen, begreep onmiddellijk de bedoeling, die achter dit zinnebeeldige geschenk schuil ging.

'Zo', sprak hij, 'de kritieke fase, die door de astrologen voorspeld is, is aangebroken: mijn dochters hebben de huwbare leeftijd bereikt. Wat moet er aan gedaan worden? Zij zijn beschermd tegen de ogen van mannen. Zij bevinden zich onder het wakend oog van de bescheiden Kadiga, alles goed en wel, maar toch zijn zij niet onder mijn ogen, zoals de astrologen wel voor geschreven hebben. Ik moet ze onder mijn eigen vleugels hoeden en ik mag op geen andere beschermheer vertrouwen.'

Nadat hij aldus gesproken had, gaf hij opdracht een toren in het Alhambra in gereedheid te brengen voor hun ontvangst en vertrok aan het hoofd van zijn lijfwacht naar het fort 'Salobreña' om hen persoonlijk naar huis te begeleiden.

Er waren drie jaren verstreken, sinds Mohammed zijn dochters gezien had en hij kon zijn ogen nauwelijks geloven, toen hij de wonderbaarlijke verandering zag, die zich in zo'n korte tijd aan hun verschijning voltrokken had. In die tijd waren zij die wonderlijke scheidingslijn in het leven van de

vrouw gepasseerd, die het grove, rechtlijnige en onbezonnen meisje scheidt van de bloeiende, blozende en behoedzame vrouw. Het is alsof je de grens overschrijdt van het vlakke, bleke en oninteressante platteland van La Mancha naar de wellustige dalen en opzwellende heuvels van Andalusië.

Zayda was groot en uiteindelijk uitgegroeid tot een statige persoonlijkheid met een dwingende oogopslag. Zij trad naar voren met een voorname en vastberaden tred en maakte een diepe revérence voor Mohammed, die zij meer als haar heer dan als haar vader beschouwde. Zorayda was meer van normale lengte met een verleidelijke oogopslag en een zwierige tred en met sprankelende schoonheid, die door het effect van haar toilet verhoogd werd. Zij trad met een glimlach op haar vader toe, kuste zijn hand en begroette hem met verschillende coupletten uit een Arabisch volksliedje, waarmee de vorst zeer ingenomen was. Zorahayda was verlegen en timide, kleiner dan haar zusjes en van dat soort gevoelige schoonheid dat naar tederheid verlangt en bescherming vraagt. Zij kon niet zo commanderen als haar oudste zuster of koketteren als de tweede, maar was meer geschapen om weg te kruipen in de boezem van mannelijke genegenheid, zich daarin te nestelen en dan tevreden te zijn. Zij trad op haar vader toe met een verlegen en weifelende pas en wilde zijn hand nemen om die te kussen, maar toen zij opkeek en zag hoe hij haar met een vaderlijke glimlach aanmoedigde, kwam haar lieve karakter naar voren en zij wierp zich om zijn nek.

Mohammed, De Linkerd, bekeek zijn opbloeiende dochters met gemengde gevoelens van trots en verbijstering want, terwijl hij verrukt was van hun charmes, moest hij ook denken aan de voorspelling van de astrologen. 'Drie dochters, drie dochters', mompelde hij voortdurend in zichzelf, 'en alle drie op huwbare leeftijd! Hier hangt verleidelijk, Hispanisch fruit, dat om een draak als bewaker vraagt!'

Hij maakte zich op om naar Granada terug te gaan door boodschappers vooruit te zenden met de opdracht om iedereen van de weg te houden, waar hij langs kwam. Alle deuren en ramen moesten gesloten zijn als de prinsessen naderden. Toen dit gebeurd was, zetten zij zich in beweging onder begeleiding van zwarte ruiters van bedenkelijk allooi, in blinkende wapenrusting.

De prinsessen reden naast de koning, zwaar gesluierd op mooie damesschimmels met fluwelen harnasuurs, die met gouddraad gegalonneerd waren en over de grond sleepten. Het bit en de stijgbeugels waren van goud en de zijden teugels waren met parels en kostbare edelstenen verfraaid. De schimmels droegen zilveren belletjes, die een zeer welluidend geklingel lieten horen, als zij zachtjes in telgang voorbij schreden. Wee, het ongelukkige schepsel, dat was blijven hangen op de weg, als hij het geklingel van de bellen gehoord had. De schildwachten hadden het bevel om hem zonder pardon neer te sabelen.

De ruitersstoet naderde Granada, toen die aan de oevers van de Xenil een groep Moorse soldaten achterop reed. Het was al te laat voor de soldaten om uit de weg te gaan, dus zij wierpen zich met het gezicht op de grond en bevalen de gevangenen hetzelfde te doen. Onder de gevangenen bevonden zich de drie ridders, die de prinsessen vanuit hun paviljoen gezien hadden. Of zij hoorden het niet of zij waren te hooghartig om dat bevel op te volgen, zij bleven in ieder geval vol verbijsteking naar de ruitersstoet staan staren, toen die naderde.

De koning werd woedend bij dit flagrante en openlijke trotseren van zijn bevelen. Hij trok zijn kromzwaard en stormde op hen af en was van plan om hun een 'linkse' klap te verkopen, die zeker voor één van de gapers fataal geweest zou zijn, toen de prinsessen voor hem gingen staan en om genade voor de gevangenen smeekten. Zelfs de bescheiden Zorahayda vergat haar verlegenheid en kon ten gunste van hen uit haar

woorden komen. Mohammed aarzelde met opgeheven zwaard, toen de kapitein van de wacht zich aan zijn voeten wierp. 'Pleeg, uwe Hoogheid', zei hij, 'geen daad, die een grote schande over het hele koninkrijk zal afroepen. Dit hier zijn drie dappere, edele, Spaanse ridders, die in de strijd gevangen genomen zijn op het moment, dat zij als leeuwen vochten. Zij zijn van hoge komaf en kunnen later wel eens van grote waarde zijn.' — 'Genoeg', sprak de koning, 'ik zal hun levens sparen, maar ik moet hun vermetelheid straffen — Sluit hen op in de Vermiljoenen Torens en laat hen zware arbeid verrichten.'

Mohammed was bezig één van zijn gebruikelijke 'linkse' blunders te begaan. In het tumult en de verwarring van deze lawaaierige scene waren de sluiers van de drie prinsessen afgezaakt en werd de volledige uitstraling van hun schoonheid onthuld. Tijdens het voortzetten van de onderhandelingen had de koning zelf deze schoonheid de kans gegeven om zich in alle glorie te vertonen. In die tijd waren de mensen veel sneller verliefd dan tegenwoordig, zoals wel blijkt uit alle zeer oude verhalen. Dus het is geen wonder, dat nu ook de harten van de drie ridders gevangen werden vooral, als aan hun bewondering ook nog genade wordt toegevoegd. Het mag dan wel een beetje vreemd klinken, maar daarom was het niet minder zeker: ieder prins raakte in de ban van ieders eigen schoonheid. En wat de drie prinsessen betreft, die waren meer dan ooit getroffen door de edele gelaatstrekken van de gevangenen en zij bewaarden alles, wat zij over hun moed en adellijke afstamming gehoord hadden, diep in hun hart.

De ruitersstoet hernam zijn mars, de drie prinsessen gingen in gedachten verzonken verder op hun rinkelende schimmels, zo nu en dan een steelse blik achterom werpend in de hoop nog een glimp van de Christen gevangenen op te kunnen vangen, terwijl deze laatsten naar de hun toebedeelde gevange- nis, de Vermiljoenen Torens, geleid werden.

De verblijfplaats van de prinsessen was één van de meest kieskeurige, die je je maar voor kunt stellen. Het was een toren, een beetje afgescheiden van het eigenlijke paleis van het Alhambra, maar er wel mee verbonden door de hoofdmuur, die de top van de heuvel omcirkelt. Aan de ene kant keek hij uit op de binnenzijde van het fort, waar onder aan de voet een kleine tuin was met zeer zeldzame bloemen. Aan de andere kant keek hij uit over een diep, beschutting gevend ravijn, dat de gronden van het Alhambra en die van de Generalife scheidt. Binnen was de toren in kleine prettige vertrekjes verdeeld, schitterend versierd in lichte Arabische stijl, rondom een lieflijke hal. Het gewelfde dak reikte bijna tot aan de top van de toren. De muren en de plafonds waren verfraaid met arabesken en snijwerk, sprankelend van goud en briljante schilderijen. In het midden van de marmeren vloer stond een albasten fontein, rondom omzoomd met geurige heesters en bloemen, die een straal water omhoog wierp en het hele gebouw met een slaapverwekkend geluid verkoeling bracht. Rondom in de hal waren kooien van goud en zilverdraad opgehangen, waarin zangvogels van het fijnste pluimage hun zoetste tonen lieten horen.

De prinsessen werden met even veel égards behandeld als zij gewend waren in het kasteel van Salobreña. De koning verwachtte dus, dat zij verrukt zouden zijn over het Alhambra. Maar tot zijn verbazing echter begonnen zij weg te kwijnen en droefgeestig te worden en zij ergerden zich aan alles om hen heen. De bloemen geurden niet meer, de zang van de nachtegaal verstoorde hun nachtrust en zij waren in alle staten door dat eeuwige gedrop en ge-plas-plas van de vroege morgen tot de late avond en van de late avond tot de vroege morgen van die albasten fontein. Aanvankelijk werd de koning, die eerst een prikkelbare en afwijzende houding aannam, hier behoorlijk nijdig om, maar hij bedacht later, dat

zijn dochters op een leeftijd gekomen waren, waar de vrouwelijkheid de overhand krijgt en dat die zo zijn eisen gaat stellen. 'Het zijn geen kinderen meer', zei hij bij zichzelf, 'het zijn volwassen vrouwen, die gepaste voorwerpen, die hen interesseren, om zich heen moeten hebben.' Hij ontbood daarom alle kleermakers, juweliers, kunstsmeden in goud en zilver uit heel de Zacatín van Granada en de prinsessen werden overstelpd met japonnen van zijde, crêpe de chine en brokaat, kasjmier sjaals, halssnoeren met parels en diamanten, ringen, arm- en enkelbanden en alle mogelijke kostbaarheden.

Alles was echter voor niets. De prinsessen bleven bleek en lusteloos te midden van hun weelde en zagen er uit als drie verlepte roosjes, die hun kopje lieten hangen. De koning was ten einde raad. Hij had over het algemeen een behoorlijke dosis zelfvertrouwen en vroeg niet zo gauw om raad. 'Die grillen en nukken van die drie huwbare meiden zijn in staat', zei hij, 'om het schranderste brein voor onoplosbare raadselen te plaatsen.' Dus voor het eerst in zijn leven riep hij de raad van een ander in. Tot wie hij zich richtte was de ervaren *'dueña'*.

'Kadiga', zei de koning, 'ik ken jou als de meest bescheiden vrouw ter wereld, maar ook als één van de meest betrouwbare. Om deze reden heb ik jou altijd bij mijn dochters geduld. Want in deze aangelegenheden kunnen vaders niet voorzichtig genoeg zijn bij het in vertrouwen nemen van andere mensen. Ik wil nu, dat jij achter het geheim ziet te komen van die ziekte, die de prinsessen aangetast heeft en ik wil, dat jij enige geneesmiddelen aandraagt om hun gezondheid en lieflijkheid te herstellen.'

Kadiga beloofde onvoorwaardelijke gehoorzaamheid. In feite wist zij al lang en veel meer van die ziekte van de prinsessen dan zijzelf in de gaten hadden. Maar door zich bij hen op te sluiten, probeerde zij bij hen in de gunst te komen.

‘Lieve kinderen, wat is de reden, dat jullie zo triest en te neer geslagen zijn in zo’n schitterend paleis, waar jullie alles hebben wat je hartje begeert?’

De prinsessen staarden stom voor zich uit en slaakten een zucht.

‘Wat willen jullie dan nog meer hebben? Zal ik jullie een wonderpapagaai bezorgen, die alle talen spreekt en die het vermaak is van heel Granada?’

‘Afschuwelijk!’, riep prinses Zayda uit, ‘zo’n schreeuwleijkerd van een vogel, die woorden uitbraakt zonder enige notie te hebben van de betekenis. Je moet bijna zelf zonder verstand zijn om zo’n pest te kunnen verdragen.’

‘Zal ik een aap laten komen van de rotsen van Gibraltar om jullie afleiding te bezorgen met zijn bokkesprongen?’

‘Een aap, bah’, schreeuwde Zorayda, ‘die bespottelijke imitatie van de mens. Ik veracht dat misselijke beest.’

‘Wat vind je dan van de beroemde zwarte zanger Casem, uit de koninklijke harem van Marokko, van wie men zegt, dat hij een stem heeft zo fijn als die van een vrouw?’

‘Ik word al ziek bij het zien van die zwarte slaven’, zei de fijngevoelige Zorahayda, ‘bovendien heb ik al mijn lust in muziek verloren.’

‘Ach, mijn kindje, dat zou je niet zeggen’, antwoordde de oude vrouw sluw, ‘als jij de muziek gehoord had, die ik gisterenavond hoorde van die drie Spaanse ridders, die wij op onze tocht tegen kwamen. ... Maar hemeltje, waarom blozen en beven jullie nu ineens?’

‘Neen, niets, moedertje, wij smeken u, ga verder’.

‘Wel, toen ik gisterenavond voorbij de Vermiljoenen Toren liep, zag ik drie ridders, die zaten uit te rusten na hun dagelijkse arbeid. Eén speelde zeer elegant de gitaar en de twee anderen zongen om beurten en dat deden zij zo stijlvol, dat de dienstdoende wachters wel standbeelden leken en als betoverd

waren. Allah moge het mij vergeven. Ik kon er niets aan doen, maar ik raakte zeer geëmotioneerd bij het horen van die liederen uit mijn geboorteland. En dan te moeten zien drie zo edele en knappe jongelingen als slaven in de boeien geslagen!

Op dat moment kon de zachtmoedige oude vrouw haar tranen niet meer bedwingen.

‘Misschien kunt u het voor elkaar krijgen, dat ook wij een blik kunnen werpen op deze ridders.’ zei Zayda.

‘Ik denk’, zei Zorayda, ‘een beetje muziek brengt wat leven in de brouwerij.’

De verlegen Zorahayda zei niets, maar sloeg haar armen om de nek van Kadiga.

‘Hebt medelijden met mij’, riep de oude, bescheiden vrouw uit, ‘waar hebben jullie het over; mijn kinderen? Jullie vader zal ons aller dood zijn, als hem dit ter ore kwam. Het is zeker, deze ridders zijn duidelijk zeer goed opgevoed en jongelieden met een edele geest, maar wat zegt dat? Zij zijn de vijanden van ons geloof en jullie moeten alleen met gevoelens van afgrijzen aan hen denken.’

Er steekt een bewonderenswaardig soort onverzettelijkheid in de wil van vrouwen, als zij op huwbare leeftijd zijn, die niet door gevaren of waarschuwingen afgeschrikt kan worden. De prinsessen verdrongen zich rond hun oude *‘dueña’*, vleiden en smeekten haar en verklaarden dat een weigering hun harten zou doen breken.

Wat kon zij doen? Zij was zeker de bescheidenste vrouw ter wereld en één van de betrouwbaarste dienaressen van de koning, maar moest zij toezien hoe de harten van drie prinsessen door het louter getokkel van een gitaar gebroken werden? Bovendien, ofschoon zij al zolang onder de Moren vertoefd had en als een trouwe volgeling van geloof veranderd was, in navolging van haar meesteres, bleef zij een Spaanse en droeg alle twijfels van heel het christendom in haar hart. Dus zat zij

te bedenken, hoe zij het klaar kon spelen om aan de wensen van de prinsessen te voldoen.

De christen-gevangenen, opgesloten in de Vermiljoenen Torens, stonden onder toezicht van een breed geschouderde 'renegado'* met zware bakkebaarden, die Hussein Baba heette, en de reputatie had, dat zijn handen nogal los zaten. Zij ging persoonlijk naar hem toe en duwde hem een goudstuk in de hand: 'Hussein Baba', zei zij, 'de drie prinsessen, die in de toren opgesloten zitten en vreselijk aan vermaak toe zijn, hebben van de muzikale begaafdheden van de drie Spaanse ridders gehoord en verlangen er hevig naar om een staaltje van hun kunnen te horen. Ik ben er van overtuigd, dat u een te groot hart hebt om hen zo'n genoegdoening te weigeren.'

'Wat? En dan mijn eigen kop op de hekken van mijn eigen toren te zien grijnzen! Want dat zal mijn beloning zijn als de koning hier achter komt!'

'Van die kant valt geen gevaar te duchten. De zaak kan zo gespeeld worden, dat de prinsessen hun zin krijgen en dat de vader er nooit weet van krijgt. Jij kent het diepe ravijn buiten de muren, dat direct onder die toren doorloopt. Zet die drie Christenen daar aan het werk en tijdens hun schafttijd laat je hen spelen en zingen alsof zij dat alleen voor zich zelf doen. Op die manier kunnen de prinsessen het horen vanuit het raam van hun toren en jij kan van een goed betaalde 'toestemming' verzekerd zijn.'

Toen de goede, oude vrouw haar pleidooi beëindigd had, drukte zij vriendelijk de ruwe hand van de 'renegado' en liet een tweede goudstuk in zijn hand achter.

Tegen haar welsprekendheid kon niemand op: de volgende dag al werden de drie ridders in het ravijn te werk gesteld. Gedurende de middaghitte, toen hun medearbeiders in de schaduw lagen te slapen en de wacht doezelig op zijn post stond te lummelen, gingen zij aan de voet van de toren in het

gras zitten en zongen een Spaans rondeel onder begeleiding van de gitaar.

Het dal was diep, de toren hoog, maar hun stemmen stegen duidelijk hoorbaar in de stilte van de zomermiddag omhoog. De prinsessen luisterden vanaf hun balkon. Het Spaans hadden zij van hun *'dueña'* geleerd en zij werden geroerd door de tederheid van het lied. De bescheiden Kadiga daarentegen was vreselijk geschrokken. 'Allah, behoede ons', schreeuwde zij, 'Zij zingen een liefdesliedje aan jullie gericht. Heeft ooit enig sterveling van zo'n vermetelheid gehoord? Ik spoed mij naar de slavendrijver en laat hen geducht bastonneren.'*

'Wat bastonneren, zulke galante ridders en alleen maar voor het zingen van zo'n lief liedje?' De drie knappe prinsessen werden bij deze gedachte van schrik vervuld. Met al haar kuise verontwaardiging was de goede, oude dame vergevingsgezind van aard en gemakkelijk over te halen. Bovendien, bleek de muziek een weldadige uitwerking op haar jonge meesteressen te hebben. Een ros blosje was al op hun kaken verschenen en hun oogjes begonnen vochtig te worden. Daarom verzette zij zich niet langer tegen het amoureuze liedje van de ridders. Toen het afgelopen was, bleven de prinsessen even stil, tenslotte pakte Zorayda een luit en met een lieve, maar wel zachte, trillende stem zong zij een Arabisch liedje, waarvan het refrein was:

'De roos zit nog in haar knop, maar luistert met vreugde naar het lied van de nachtegaal'

Van nu af aan werkten de ridders bijna dagelijks in het ravijn. De toegefelijke Hussein Baba werd steeds bereidwilliger en was per dag steeds meer tot slapen bereid. Geruime tijd werd een onzekere samenspraak van volksliedjes en romances onderhouden, die in zekere mate beantwoordde aan elkaars behoefte en de gevoelens van beide partijen tot uitdrukking bracht. Soms lieten de prinsessen zich op het balkon zien,

wanneer zij dat konden doen zonder door de wachters opgemerkt te worden. Ook spraken zij met de ridders door middel van bloemen, waarvan zij wederzijds de symbolische betekenis kenden. De moeilijkheden, die zij bij dit onderhoud tegen kwamen, had juist iets aantrekkelijks voor hen en intensiveerden de hartstochtelijke gevoelens, die zij nog zo zelden gekend hadden. Immers liefde schept vreugde in moeilijkheden en is het meest volhardend op schrale bodem.

De verandering, door dit geheime onderhoud zowel op het gelaat als in de geest van de prinsessen te weeg gebracht, veraste de koning en deed hem veel genoeg, maar niemand was er meer mee ingenomen dan de bescheiden Kadiga, die dit alles als het resultaat van haar bekwame 'bedrijfsvoering' beschouwde.

Maar na enige tijd kwam er bij deze 'telegrafische' correspondentie een kink in de kabel. Vele dagen kwamen de ridders niet opdagen in het dal. Tevergeefs keken de drie knappe prinsessen uit hun toren. Tevergeefs strekten zij hun zwanehals uit over het balkon. Tevergeefs zongen zij als gekooide nachtegalen. Geen teken van hun Christelijke geliefden. Geen toon gaf antwoord vanuit de struiken. De bescheiden Kadiga trok er op uit om poolshoogte te nemen en kwam spoedig terug met een gezicht, dat veel moeilijkheden voorspelde. 'Ah, mijn kinderen, ', riep zij, 'ik heb gezien waar dit alles op uitdraait, maar jullie moesten zo nodig je eigen zin doordrijven. Jullie kunnen je luit wel aan de wilgen hangen. De Spaanse ridders zijn door hun familie vrijgekocht. Zij zijn beneden in Granada en treffen voorbereidingen voor hun terugkeer naar hun geboorteland.'

De drie knappe prinsessen waren bij het horen van dit bericht ten einde raad. De trotse Zayda was een tikkeltje verontwaardigd, omdat zij zonder bericht vertrokken waren. Zorayda wrong zich de handen, huilde, keek in de spiegel,

droogde haar tranen en hilde opnieuw. De zachte Zorahayda leunde over de balustrade en weende in stilte en haar tranen vielen drop voor drop tussen de bloemen in de berm, waar die trouweloze ridders zo vaak gezeten hadden.

De bescheiden Kadiga deed alles wat in haar vermogen lag om hun smart te verlichten: 'Zij getroost, mijn kinderen,' sprak zij, 'Dit zijn dingen, waar jullie nog aan moeten wennen. Maar zo zit de wereld nu eenmaal in elkaar. Ach, als jullie zo oud zijn als ik, zullen jullie deze mannen op waarde weten te schatten. Ik verzeker jullie, deze ridders hebben hun liefjes onder de schoonheden van Cordoba en Sevilla, brengen spoedig een serenade onder hun balkons en denken niet meer aan de Moorse schonen in het Alhambra. Troost jullie dus, mijn kinderen, en verban hen uit jullie hartjes.'

Maar de troostende woorden van de bescheiden Kadiga verdubbelde slechts de smart van de drie prinsessen en twee dagen lang bleven zij ontroostbaar. Op de ochtend van de derde dag kwam de goede, oude vrouw hun kamers binnen, helemaal in de war van verontwaardiging.

'Wie zou er zulk een onbeschaamdheid onder stervelingen veronderstellen?', riep zij uit, zodra zij uit haar woorden kon komen, 'Ik ben terecht gestraft voor het feit, dat ik oogluikend dit bedrog heb toegelaten tegenover jullie eerbiedwaardige vader. Praat me nooit meer van die Spaanse ridders van jullie.'

'Wat is er dan gebeurd, beste Kadiga?', riepen de prinsessen in een adembenemende angst uit.

'Wat er gebeurd is? Verraad is er gebeurd! Of wat minstens zo erg is, verraad wordt er verondersteld, en wordt mij de trouwste van alle onderdanen, de trouwste van alle *'dueña's'*, in de schoenen geschoven! Ja, kinderen, die Spaanse ridders hebben de moed gehad en daadwerkelijk geprobeerd mij om te kopen, opdat ik jullie zou overhalen om met hen naar Cordoba te vluchten en hun vrouwen te worden!

Op dat moment sloeg de oude vrouw de handen voor het gezicht en liet aan een geweldige uitbarsting van smart en verontwaardiging de vrije loop. De drie knappe prinsessen werden op het ene ogenblik wit en rood en op het andere rood en wit, stonden te trillen op hun benen, sloegen hun ogen neer en wierpen angstige blikken naar elkaar, maar zeiden niets. Intussen zat de oude vrouw maar heen en weer te wiegelen in de grootste opwinding, zo nu en dan in schreeuwen uitbarstend, 'Dat ik dat nu nog moet meemaken om zo beledigd te worden! Ik, de trouwste van alle bedienden!'

Ten lange leste ging de oudste prinses, die de meeste tegenwoordigheid van geest bezat en altijd al de leiding nam, op haar af en legde haar hand op haar schouder, 'Wel, moedertje', zei zij, 'veronderstel dat wij juist wel met die christen ridders zouden willen vluchten, is dat dan mogelijk?'

De goede, oude vrouw vergat plotseling haar verdriet en keek op, 'Mogelijk? Je kan ervan op aan, dat het mogelijk is. Hebben die ridders niet reeds Hussein Baba omgekocht, die *'renegado'*, kapitein van de wacht, en het plan al in elkaar gestoken? En dan te bedenken, dat ik jullie vader moet bedriegen, jullie vader, die zo'n onvoorwaardelijk vertrouwen in mij heeft.' Hier gaf de eerbiedwaardige vrouw weer lucht aan een nieuwe uitbarsting van smart en begon weer heen en weer te wiegen en in haar handen te wrijven.

'In ons heeft onze vader nooit enig vertrouwen gesteld', zei de oudste prinses, 'Maar hij heeft meer vertrouwd op grendels en tralies en ons als gevangenen behandeld.'

'Wat ? Dat is waar genoeg,' antwoordde de oude vrouw, wederom stoppend met haar verdriet, 'hij heeft jullie inderdaad op de meest onredelijke manier behandeld, door jullie hier op te sluiten en om jullie in de bloei van je leven in een oude toren weg te laten kwijnen, zoals je rozen laat verwelken in een bloempot. Maar om uit je geboorteland te vluchten is ook wat!'

‘En is niet het land, waarheen wij vluchten, het geboorteland van onze moeder, waar wij in vrijheid kunnen leven? En zullen wij niet ieder een jeugdige echtgenoot hebben in ruil voor een strenge, oude vader?’

‘Wel. Dit alles is maar al te waar en jullie vader, dat moet ik toegeven, is een echte tiran. Maar wat dan nog?’, terugvallend in haar smart, ‘willen jullie mij achterlaten om zo zijn wraak over mij te laten komen?’

‘In geen geval, mijn beste Kadiga. Kan jij niet met ons vluchten?’

‘Zeker, mijn kind, en om je de waarheid te zeggen, ik heb deze zaak al met Hussein Baba besproken en hij beloofde mij om voor mij te zorgen, wanneer ik jullie op je vlucht zou vergezellen. Maar bedenk dan wel, mijn kinderen, dat jullie bereid moeten zijn om het geloof van jullie vader af te zweren!’

‘Het christelijk geloof was het oorspronkelijk geloof van onze moeder’, zei de oudste prinses, ‘Ik ben bereid om het te omhelzen en naar mijn vaste overtuiging zijn mijn zusters dat ook’

‘Opnieuw juist’, riep de oude vrouw, die weer op verhaal begon te komen. ‘Het was oorspronkelijk het geloof van jullie moeder en bitter heeft zij het op haar sterfbed betreurd, dat zij dat had afgezworen. Toen heb ik haar moeten beloven om voor het heil van jullie ziel te zorgen en ik verheug me, dat ik moet constateren, dat jullie een heel stuk op weg zijn om die te redden. Ja, mijn kinderen, ook ik ben als christen geboren en ben in mijn hart een christen gebleven en heb nu besloten om tot het ware geloof terug te keren. Ik heb hierover met Hussein Baba gesproken, die een Spanjaard van geboorte is en uit een plaats niet ver van mijn geboortestad komt. Hij is evenzeer gebrand om zijn eigen land te zien en weer terug te keren naar de Heilige Kerk en de ridders hebben beloofd, dat, als wij ertoe komen om man en vrouw te worden en terugge-

keerd zijn naar ons vaderland, dat zij 'stevig' voor ons zullen zorgen.'

In één woord, het bleek dat deze zo uiterst bescheiden en vooruitziende oude vrouw al met de ridders en de *'renegado'* overleg gepleegd had en het hele vluchtplan al had uitgewerkt. De oudste prinses stemde er onmiddellijk mee in en gaf, zoals zij nu eenmaal was, het goede voorbeeld en besloot de leiding over haar zusjes te nemen. De jongste aarzelde weliswaar, omdat zij een zachte en timide ziel bezat en die moest innerlijk een harde strijd uitvechten tussen kindergevoel en jeugdige hartstocht. Die laatste kreeg zoals meestal de overhand en met stille tranen en een betrokken gezichtje bereidde zij zich voor op de vlucht.

De ruwe heuvel, waar het Alhambra gebouwd is, was in oude tijden doorkliefd met onderaardse gangen, in de rotsen uitgehouwen, die leidden naar verschillende delen buiten het fort naar de stad en naar afgelegen vluchtplaatsen op de oevers van de Darro en de Xenil. Die waren in verschillende tijden door de Moorse koningen gebouwd om te kunnen ontsnappen bij plotselinge opstandjes of om er stiekem uit te kunnen knijpen voor meer privé-ondernemingen. Vele zijn heden ten dage verloren gegaan, terwijl andere zijn blijven bestaan, deels verstopt met waardeloze rommel, deels dichtgemetseld als 'gedenktekens' van de achterdochtige voorzorgsmaatregelen en oorlogszuchtige listen van de Moslim regeringen. Door één van deze gangen wilde Hussein Baba hen leiden naar een vertrekpunt buiten de muren van de stad, waar de ridders klaar zouden staan met vluchtpaarden om de hele groep de grens over te brengen.

De afgesproken nacht was aangebroken. De toren van de prinsessen zat als gewoonlijk op slot en het Alhambra lag in diepe rust gedompeld. Tegen middernacht stond de bescheiden Kadiga te luisteren in het raam met een balkon, dat uitkeek op

de tuin. Hussein Baba, de *'renegado'*, stond al beneden en gaf het afgesproken teken. De *'dueña'* maakte een touwladder aan het balkon vast en klom naar beneden. De twee oudste zusters volgden haar met kloppend hart, maar toen de jongste prinses, Zorahayda, aan de beurt was, aarzelde die en bleef maar staan bibberen. Telkens, als zij een klein stapje op de ladder had durven zetten, trok zij even vaak weer terug, terwijl haar hartje steeds harder begon te bonzen naarmate zij langer talmen bleef. Zij wierp een hoopvolle blik in haar zijden kamertje. Het was waar, zij had hier wel geleefd als een vogeltje opgesloten in zijn kooi, maar hier was zij zeker van haar zaak geweest. Wie kan de gevaren noemen, die haar zullen bedreigen, als zij eenmaal de wijde wereld in was gevlogen? Het ene moment moest zij aan haar galante, christelijke geliefde denken en zette zij een resolute stap op de ladder, dan dacht zij weer aan haar vader en deinsde terug. Vruchteloos is de poging om te beschrijven het conflict in de boezem van iemand, die zo jong, zoet en verliefd is, maar zo timide en zo onbekend met de wereld.

Tevergeefs smeekten haar zusters, gaf de *'dueña'* haar een uitbrander en stond de *'renegado'* te vloeken daar onder aan het balkon. Het lieve Moorse meisje bleef aarzelen en talmen op het moment, nu het op schaken aankwam: verleid door de zoetheden van de zonde maar afgeschrikt door haar gevaren.

Maar ieder moment werd het gevaar van ontdekt te worden groter. Verre voetstappen werden gehoord. 'De patrouilles doen hun rondje', riep de *'renegado'* 'als we nog langer teuten, komen wij in gevaar. Prinses kom onmiddellijk naar beneden of wij laten jou alleen achter.'

Zorahayda verkeerde even in vreselijke tweestrijd, knoopte toen de touwladder los en gooide die met wanhopige vastberadenheid en een zwaai van het balkon af.

'Ik heb besloten', riep zij, 'Ik kan niet vluchten, Allah geleide jullie, mijn geliefde zusters!'

De twee oudste zusters waren zeer ontdaan bij de gedachte, dat zij haar alleen achter moesten laten en zouden graag nog wat blijven hangen, maar de patrouille naderde. De *'renegado'* werd woedend en zij haastten zich naar de ondergrondse gangen. Tastend zochten zij hun weg door een verschrikkelijke doolhof, dat uitgehouwen was in het hart van het gebergte en wisten zo onopgemerkt een ijzeren hek te bereiken, dat uitkwam op het buitengebied achter de muren. De Spaanse ridders stonden op hen te wachten, als Moorse gardesoldaten vermomd. De *'renegado'* nam het bevel.

De geliefde van Zorahayda was buiten zinnen, toen hij vernam, dat zij geweigerd had de toren te verlaten, maar het was nu niet de tijd om te lamenteren. De twee prinsessen werden achter hun geliefden gezet, de bescheiden Kadiga klom achter de *'renegado'* en allen maakten dat zij in volle draf wegwamen in de richting van de Pas van Lope, welke dwars door het gebergte loopt tot aan Cordoba.

Zij waren nog niet zo ver gevorderd of zij hoorden het geluid van trommels en trompetten vanaf de torens van het Alhambra.

'Onze vlucht is ontdekt', zei de *'renegado'*.

'Wij zijn in het bezit van snelle paarden, de nacht is donker en wij zullen alle achtervolgers voor blijven', antwoordden de ridders.

Zij spoorden hun paarden aan en snelden voort over de *'vega'*. Zij bereikten de voet van het Elvira-gebergte, dat zich als een soort voorgebergte in de vlakte uitstrekt. De *'renegado'* hield even in en luisterde.

'Omdat er tot nu toe', zei hij, 'nog niemand ons op het spoor is, doen we er goed aan om onze vlucht door het gebergte voort te zetten'. Terwijl hij nog sprak, laaide er een zwak vuur tot een felle gloed op vanaf de top van de wachttorens van het Alhambra.

‘Potverdorie’, schreeuwde de *‘renegado’*, ‘dat vuur brengt alle wachtposten in de bergpassen in staat van alarm. Weg! Weg! Hollen als gekken! Er is geen tijd te verliezen!’

En weg snelden zij. Het gekletter van de paardehoeven weerklonk van de rotsen, toen zij in aller ijel over de weg, die het Elvira-gebergte omzoomt, voortraasden. Terwijl zij zo verder galoppeerden, bemerkten zij, dat de vuurpijl van het Alhambra van alle kanten beantwoord werd. Licht na licht laaide op van de *‘atalayas’* in de bergen.

‘Vooruit, opschieten’, schreeuwde de *‘renegado’* en liet een paar vloeken rollen, ‘naar de brug, naar de brug, voordat het alarm ook daar is opgevangen.’

Zij lieten in galop het voorgebergte achter zich en kwamen aan bij de beroemde *Puente de Pinos*, Brug der Pijnbomen, die ligt over een woest stromende rivier, welke al vaak met bloed van Christenen en Moslims rood gekleurd is geweest. Tot hun schrik laaide er op de toren van de brug ook vuren op en glinsterde het daar van gewapende soldaten. De *‘renegado’* hield zijn paard in, ging in de stijgbeugels staan en speurde de omgeving af. Toen wenkte hij de ridders, ging van de weg af, volgde over een kleine afstand de rivier en stortte zich vervolgens in het water. De ridders riepen tegen de prinsessen, dat zij zich stevig aan hen vast moesten houden en deden hetzelfde. Over een klein afstandje werden zij met het snel stromende water mee gesleurd. De golven sloeg over hen heen, maar de knappe prinsessen hielden hun christen-ridders stevig vast en gaven geen kik. De ridders bereikten veilig de overkant en werden door de *‘renegado’* over ruwe en weinig gebruikte paden en langs wilde *‘barrancos’* dwars door het hart van het gebergte geleid om zo doende de ‘gebruikelijke’ bergpassen te vermijden. In één woord zij slaagden er in om de zeer oude stad Cordoba te bereiken, waar hun terugkeer in hun land en bij hun vrienden met grote feestpartijen gevierd werd, want zij

waren van goeden huize. De prinsessen werden onverwijld in de moederschoot van de Heilige Kerk opgenomen en na op de gepaste wijze tot ware Christenen gemaakt te zijn, werden zij gelukkige echtgenotes.

In onze haast om de ontsnapping van de prinsessen over de rivier en door de bergen goed weer te geven, zijn wij vergeten melding te maken van het noodlot, dat de bescheiden Kadiga is overkomen. Zij had zich als een kat aan Hussein Baba vastgeklampt, toen zij voortjoegen over de *'vega'*, gillend bij iedere bocht en aldus menige vloek ontlokkend aan de *'renegado'* met de zwarte bakkebaarden. Maar toen deze zich klaar maakte om zijn paard in het water te storten, kende haar angst geen grenzen meer. 'Hou me niet zo strak vast', schreeuwde Hussein Baba, 'hou je aan mijn riem vast en maak je eigen niet zo bang'. Zij hield zich met twee handen aan zijn riem vast, die de breed geschouderde *'renegado'* om zijn middel droeg. Maar toen hij met de anderen op de top van de berg op adem stond te komen, was er geen *'dueña'* meer.

'Wat is er met Kadiga gebeurd?' schreeuwden de prinsessen in paniek.

'Dat weet Allah alleen', antwoordde de *'renegado'*, 'Mijn riem schoot los juist op het moment, dat wij in de rivier sprongen en Kadiga werd met de golven mee gesleurd. Dat is de wil van Allah! Maar het was wel een mooi versierde en dure riem.'

Er was geen tijd voor nutteloos gezeur, maar de prinsessen betreurden toch het verlies van hun bescheiden raadgeefster bitter. Maar de uitnemende, oude vrouw verloor echter niet meer dan de helft van haar negen levens in de stroom. Een visser, die wat verderop zijn netten ophaalde, was niet weinig verbaasd over zijn wonderbaarlijke visvangst. Wat er verder met de bescheiden Kadiga is gebeurd, vermeldt de geschiedenis niet. Zeker is, dat zij bewezen heeft, haar *'wijsheid'* nimmer

meer in het bereik van Mohammed, De Linkerd, te wagen.

Even weinig is er nog verder bekend omtrent het doen en laten van de intelligente vorst, toen hij de ontsnapping van zijn dochters en het bedrog, dat hem door zijn meest betrouwbare bediende aangedaan was, ontdekte. Dit was wel de laatste keer, dat hij de hulp van een raadgeefster in won. Nooit is vernomen, dat hij later nog eens het slachtoffer is geweest van deze zwakheid. Hij zorgde er echter wel voor waakzaam te blijven over zijn achtergebleven dochter, opdat zij geen gelegenheid kreeg om geschaakt te kunnen worden. Toch vermoedt men, dat zij heimelijk spijt had, dat zij alleen achtergebleven was. Zo nu en dan heeft men gezien, dat zij over de balustrade van de toren leunde en met droeve blik naar de bergen staarde in de richting van Cordoba en soms hoorde men de tonen van haar luit, die een droevig liedje begeleidden, waarmee zij, naar wordt aangenomen, het verlies van haar zusters en haar geliefde betreurde en haar eigen eenzaam bestaan beweede. Zij stierf op jonge leeftijd en volgens geruchten, die onder het gewone volk de ronde doen, werd zij begraven in een grafkelder onder de toren en haar vroegtijdige, noodlottige dood heeft veel voedsel verschaft aan meer dan één fabel uit de oudheid.